

**ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ БУДІВНИЦТВА, АРХІТЕКТУРИ ТА ЖИТЛОВОЇ
ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

Н А К А З

№ 37 від 19.02.2002
м. Київ

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
26 квітня 2002 р.
за № 402/6690

**Про затвердження Інструкції про встановлення та
стягнення плати за скид промислових та інших
стічних вод у системи каналізації населених
пунктів та Правил приймання стічних вод
підприємств у комунальні та відомчі системи
каналізації населених пунктів України**

Відповідно до Закону України від 25.06.91 "Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12) і постанов Кабінету Міністрів України від 01.03.99 № 303 (303-99-п) "Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за забруднення навколишнього природного середовища і стягнення цього збору" із змінами і доповненнями та від 25.03.99 № 465 (465-99-п) "Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами" для проведення єдиної екологічної політики з питань охорони навколишнього природного середовища, упорядкування укладення договорів з підприємствами на послуги каналізації та стягнення плати за скид промислових стічних вод у системи каналізації населених пунктів **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Інструкцію про встановлення та стягнення плати за скид промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів (далі -Інструкція) та Правила приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації населених пунктів України (z0403-02) (далі - Правила), що додаються.

2. Управлінню реформування та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства (О.О. Мільнер) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Республіканському комітету по житлово-комунальному господарству Автономної Республіки Крим, управлінням житлово-комунального господарства обласних державних адміністрацій, Севастопольському міському комунальному управлінню, ВАТ АК "Київводоканал":

у першому півріччі 2002 року привести місцеві Правила приймання стічних вод підприємств у комунальні (відомчі) системи каналізації населених пунктів у відповідність до Правил (z0403-02) та Інструкції, затверджених цим наказом.

4. Вважати такими, що втратили чинність, Інструкцію про платежі за забруднення навколишнього природного середовища комунальними та відомчими водопроводами та каналізаціями населених пунктів України і Правила приймання стічних вод підприємств у комунальні та відомчі системи каналізації міст та селищ України, затверджені наказом Держжитлокомунгоспу України від 30.12.92 N 80 (v0080303-92).

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Голови Комітету Семчука Г.М.

Голова комітету

В.І. Череп

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Держбуду України

19 лютого 2002 року N 37

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України

26 квітня 2002 р.

за N 402/6690

ІНСТРУКЦІЯ

про встановлення та стягнення плати за скид промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дану Інструкцію розроблено відповідно до положень Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" (1264-12), Водного кодексу України (213/95-ВР), Основних напрямів державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки, затверджених Постановою Верховної Ради України від 5 березня 1998 року N 188/98-ВР (188/98-ВР), на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 року N 303 (303-99-п) "Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за забруднення навколишнього природного середовища і стягнення цього збору" із змінами і доповненнями (далі - Порядок).

1.2. Інструкція встановлює єдиний на території України порядок встановлення та стягнення плати за скиди промислових та інших стічних вод у системи каналізації населених пунктів і поширюється на комунальні підприємства водопровідно-каналізаційного господарства міст і селищ України та інші підприємства, що мають на балансі системи місцевого водопроводу та каналізації (далі - Водоканали), та на всі підприємства, установи, організації незалежно від форм власності й відомчої належності, які скидають свої стічні води в системи каналізації населених пунктів (далі - Підприємства).

1.3. Порядком передбачено, що:

Водоканали здійснюють скиди у водні об'єкти очищених стічних вод з умістом забруднюючих речовин у відповідності до лімітів, що встановлюються органами Мінекоресурсів України, та сплачують збір за забруднення навколишнього природного середовища згідно з Порядком та Інструкцією про порядок обчислення та сплати збору за забруднення навколишнього природного середовища, затвердженою наказом Міністерства охорони навколишнього середовища та ядерної безпеки та Державної податкової адміністрації України від 19.07.99

№ 162/379 (з0544-99), із змінами та доповненнями, унесеними наказами Мінікоресурсів та ДПА України від 27.01.2000 № 24/37 (з0091-00) та від 28.02.2001 № 75/76 (з0245-01) (далі - Інструкція Мінікоресурсів та ДПА);

Підприємства скидають стічні води в системи комунальної чи відомчої каналізації та сплачують їм за послуги водовідведення відповідно до договорів з Водоканалами. Договори укладають на підставі місцевих Правил приймання стічних вод підприємств у систему каналізації міста (далі - місцеві Правила приймання), Правил користування системами комунального водопостачання та водовідведення в містах і селищах України, затверджених наказом Держжитлокомунгоспу України від 01.07.94 № 65 (з0165-94), зареєстрованих у Мін'юсті України 22.07.94 за № 165/374 (далі - Правила користування), та цієї Інструкції.

Підприємства повинні повністю покрити всі витрати Водоканалу, пов'язані з транспортуванням і очищенням стічних вод та справлянням збору за забруднення навколишнього природного середовища (далі - збір). При недотриманні вимог договору та місцевих Правил приймання сплатити Водоканалу плату за скид понаднормативних забруднень, а також відшкодувати збитки, заподіяні через порушення режиму скиду і допустимих концентрацій забруднюючих речовин у стічних водах, які скидаються Підприємствами.

Контроль за прийманням стічних вод Підприємств у каналізаційну мережу здійснюють Водоканали.

2. НОРМАТИВИ ПЛАТИ ЗА СКИД СТІЧНИХ ВОД ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМИ КАНАЛІЗАЦІЇ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

2.1. У разі повної відповідності якості та режиму скиду стічних вод місцевим Правилам приймання та умовам укладеного договору Підприємства сплачують за послуги водовідведення за тарифом, установленим згідно з чинним законодавством для відповідної категорії абонентів.

Обсяги стічних вод Підприємств, які підлягають оплаті, визначають згідно з Правилами користування.

Додаткові обсяги стічних вод Підприємств (не враховані договором), що надходять до міської каналізації, потребують додаткових витрат матеріальних та енергетичних ресурсів на їх транспортування та очищення. Порядком (303-99-п) передбачена сплата збору за понадлімітні обсяги скидів забруднюючих речовин у водойми у п'ятикратному розмірі.

Підприємства сплачують Водоканалу за скид об'ємів стічних вод, які перевищують указані в договорі, у п'ятикратному розмірі встановленого тарифу відповідно до умов договору.

Підприємства, що здійснюють скид та не мають договору (або при закінченні строку його дії), сплачують Водоканалу в п'ятикратному розмірі встановленого тарифу за весь обсяг скинутих за час відсутності договору стічних вод відповідно до місцевих Правил приймання.

2.2. За додаткову кількість стічних вод, що надходить до міської каналізації у період дощів та сніготанення через люки каналізаційних колодязів та приймачі дощової каналізації на території Підприємств, останні сплачують згідно з пунктом 15.9 вищевказаних Правил користування (з0165-94).

2.3. Нормативи плати за скид понаднормативних забруднень у системи каналізації населених пунктів (Н) установлюються в

місцевих Правилах приймання на рівні виробничої собівартості очищення 1 куб.м стічних вод з умістом забруднень у межах установлених в місцевих Правилах приймання допустимих концентрацій забруднюючих речовин.

Виробнича собівартість очищення 1 куб.м стічних вод визначається згідно з Порядком формування тарифів на послуги централізованого водопостачання та водовідведення, затвердженим наказом Держбуду України від 27.06.2001 N 139 (з0748-01), зареєстрованим Мін'юстом України 23.08.2001 за N 748/5939.

3. ПОРЯДОК ОБЧИСЛЕННЯ ПЛАТИ ЗА СКИД СТИЧНИХ ВОД ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМИ КАНАЛІЗАЦІЇ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ

3.1. Величина плати за скид стічних вод у систему каналізації населеного пункту (П) розраховується Водоканалом за формулою

$$P = T \times V_{\text{дог}} + 5 T \times V_{\text{пдог}} + V_{\text{пз}} \times K \times H_{\text{п}}$$

де Т - тариф, установлений за надання послуг водовідведення Підприємствам, віднесеним до відповідної категорії абонентів, грн./куб.м;

$V_{\text{дог}}$ - обсяг скинутих Підприємством стічних вод у межах, обумовлених договором, куб.м;

$V_{\text{пдог}}$ - обсяг скинутих Підприємством стічних вод понад обсяги, обумовлені договором, куб.м;

$V_{\text{пз}}$ - обсяг скинутих Підприємством стічних вод з понаднормативними забрудненнями, куб.м;

K - коефіцієнт кратності, який враховує рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів очищення стічних вод та екологічного стану водойми;

$H_{\text{п}}$ - встановлений норматив плати за скид понаднормативних забруднень у систему каналізації, грн./куб.м.

3.2. При перевищенні рівня вмісту забруднюючих речовин у стічних водах Підприємств, що скидаються у систему каналізації, порівняно з встановленими місцевими Правилами приймання, Підприємства сплачують Водоканалу плату за скид понаднормативних забруднень, яка нараховується за нормативом плати за очищення 1 куб.м стічних вод з умістом забруднень у межах допустимих концентрацій ($H_{\text{п}}$), обсягом скинутих понаднормативно забруднених

стічних вод ($V_{\text{пз}}$) та коефіцієнтом кратності (K), який враховує

рівень небезпеки скинутих забруднень для технологічних процесів очищення стічних вод та екологічного стану водойми.

3.2.1. У разі виявлення залпового скиду забруднюючої речовини застосовується коефіцієнт кратності $K = 20$.

3.2.2. За відхилення показника рН від установлених меж на одну одиницю застосовується $K = 2$; на 2 та більше одиниць - $K = 10$.

3.2.3. За перевищення відношення ХСК/БСК $\leq 2,5$ коефіцієнт

кратності визначають за формулою

$$K = \frac{XCK}{k \cdot 2,5 \times BCK \cdot 5} - 1.$$

3.2.4. За скид стічних вод з температурою вище ніж 40 град. С, скид тільки мінеральних солей - $K = 2$.

3.2.5. За встановлений факт порушення інших загальних вимог (скид конденсату, дощового та дренажного стоку при роздільній системі каналізації, скид речовин, заборонених до скиду в міську каналізацію тощо) - $K = 5$.

3.3. При виявленні Водоканалом у ході контролю якості стічних вод, що скидаються Підприємством, перевищення фактичної концентрації одного виду забруднення (С) над установленою договором або місцевими Правилами приймання допустимою концентрацією (далі - ДК) коефіцієнт кратності для розрахунку плати за скид понаднормативних забруднень визначають за формулою

$$K = \frac{C}{\phi \cdot ДК} - 1.$$

Коефіцієнт кратності при перевищенні ДК однієї речовини не може перевищувати 5, окрім випадків, передбачених підпунктами 3.2.1 та 3.2.2.

3.4. Якщо Водоканалом установлений факт скиду Підприємством токсичних або радіоактивних забруднень, приймання яких до каналізації не було обумовлено договором або місцевими Правилами приймання, тоді коефіцієнт кратності дорівнює 5.

3.5. Якщо встановлений факт одночасного скиду до міської каналізації кількох забруднень у концентраціях, що перевищують ДК, коефіцієнт кратності К визначають за формулою

$$K = \left(S \cdot \frac{C_i - ДК_i}{\phi_i \cdot ДК_i} \right),$$

де С - фактична концентрація в стічних водах Підприємства і-ї речовини;

ДК_і - допустима концентрація і-ї речовини, яку встановлено договором або місцевими Правилами приймання для даного Підприємства.

Загальний коефіцієнт кратності з урахуванням перевищення допустимої концентрації кількох речовин та інших порушень не може бути більше ніж 10. (Якщо за розрахунком К вийшло більше ніж 10,

то приймають $K = 10$, крім випадків, передбачених підпунктами 3.2.1 та 3.2.2).

3.6. Період, за який стягується плата за скид Підприємством стічних вод з перевищенням допустимих концентрацій, установленим разовим аналізом, визначається згідно з місцевими Правилами приймання, але не більше трьох календарних місяців (місяця, у якому відібрана проба, та двох попередніх місяців). Підвищена плата стягується за весь обсяг стічних вод, скинутих Підприємством за цей період з даного об'єкта.

У разі виявлення залпового скиду обсяг скинутих стічних вод визначається за актами, якими зафіксовані початок та закінчення залпового скиду.

4. ПОРЯДОК СТЯГНЕННЯ ПЛАТИ ЗА СКИД СТІЧНИХ ВОД ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМИ КАНАЛІЗАЦІЇ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

4.1. Плата за скид стічних вод Підприємств у системи каналізації населених пунктів уноситься Підприємствами згідно з розрахунками Водоканалів та виставленими ними рахунками на розрахункові рахунки Водоканалів у порядку та в терміни, передбачені договором. У разі прострочення платежів з Підприємств стягується пеня згідно з умовами договору.

4.2. Плата за скид понаднормативних забруднень розподіляється таким чином:

20 відсотків перераховуються Водоканалом до місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища, що утворені в складі сільських, селищних, міських бюджетів;

80 відсотків залишаються у розпорядженні Водоканалу і використовуються на відшкодування збитків Водоканалу, викликаних цими скидами, на ремонт і поліпшення експлуатації каналізаційної мережі та очисних споруд, а також на розвиток каналізаційного господарства населеного пункту.

5. ВИЗНАЧЕННЯ ВЕЛИЧИНИ ПЛАТИ ЗА РОЗМІЩЕННЯ ОСАДІВ

5.1. За розміщення осадів та мулів (відходів), що утворюються на очисних спорудах каналізації на спеціально обладнаних спорудах для їхньої подальшої обробки (мулові площадки, мулові пруди, осадонакопичувачі, компостні площадки, піскові площадки тощо), які знаходяться на балансі Водоканалу, збір не стягується за умови наявності погодженого з територіальними органами Мінекоресурсів України перспективного плану заходів щодо їх подальшої утилізації або знешкодження.

5.2. При використанні осадів як органічних добрив на сільськогосподарських та лісгосподарських угіддях (при відповідності їх якості технічним умовам, затвердженим у встановленому порядку), добавок при виробництві будівельних матеріалів, у шляховому будівництві та інших галузях народного господарства збір за забруднення навколишнього природного середовища за використаний об'єм осадів не стягується.

5.3. За неможливості використання осадів та мулів у сільському господарстві (підвищений вміст важких металів, токсичних речовин тощо) і необхідності їх розміщення на спеціальних полігонах кошторисна вартість цих робіт (разом із збором за розміщення відходів) розподіляється серед Підприємств, які винні в забрудненні токсичними речовинами осадів та мулів. Розрахунок вартості цих робіт для конкретного Підприємства виконується за формулою

$$B_i = \frac{B_{\text{заг.}} \cdot S_i}{\sum_{i=1}^n S_i}$$

де B_i - частка вартості робіт з розміщення осадів і мулів, яка має бути відшкодована i -м Підприємством;
 $B_{\text{заг.}}$ - загальна кошторисна вартість робіт з розміщення осадів і мулів, тис.грн.;
 P_i - скиди забруднюючих речовин, які не піддаються біологічному розкладу, i -тим Підприємством за період накопичення осадів, т;
 $\sum_{i=1}^n P_i$ - сумарні скиди забруднюючих речовин, які не піддаються біологічному розкладу, усіма Підприємствами за період накопичення осадів, т.

Начальник Управління реформування
та розвитку водопровідно-каналізаційного
господарства

О.О. Мільнер

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 24.05.2002 — 2002 р., № 19, стор. 46, стаття 968, код акту 22362/2002